

CATALUNYA SOCIAL

Any IX. — Núm. 429

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

31 d'agost 1929

**PUBLICACIÓ
SETMANAL**

**REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA**

**APARTAT 1036
TELÉF. 17605**

El problema del caràcter

La qüestió plantejada en la premsa sobre la crisi del llibre en la nostra terra ha portat per la mà a la qüestió del caràcter. Alguns escriptors, ben subtils, han cregut que és aquí, en la crisi del caràcter, on rau la rel del mal del llibre i la rel de tants altres mals com patim, col·lectivament considerats.

¿I qui podrà dubtar que així resta ben plantejada la qüestió del fonament dels nostres defectes col·lectius en l'hora present, fonament de la crisi del llibre, de la crisi dels escriptors, i de tantes altres crisis com, dissortadament, sentim a casa nostra en l'hora present?

Perquè cal convenir en què és un fet desconhortador el rebaixament de caràcter sofert en un període només de vint anys, a casa nostra. No és que vint anys enrera haguéssim pogut oferir-nos com a model en aquest punt. Ja el corc de la feblesa de voluntat minava les nostres valors morals; ja el rau-rau de l'indiferentisme religiós ens consumia; ja el sensualisme feia estralls en la nostra joventut. Però de llavors ençà, com hem baixat encara! com ha estat ràpida i sense mida la davallada empresa quasi amb vertigen!

Llavors en nostra terra es llegia més que ara (amb tot i que s'editava menys); els ideals es sostenien amb braó sempre que convenia i fins i tot amb excés d'acció manta vegada; les valors morals es mantenien en un estat al qual desitjàriem acostar-nos ara com a un ideal esfumat i boirós de tan difícil que ens sembla; els estats d'ànima col·lectiva arrabassaven tota l'atenció dels nostres pobles; i quan una croada es portava a cap (Solidaritat en el terreny polític, llei d'associacions en el camp religiós, etc.) s'expandia d'un còp a l'altre de Catalunya amb un entusiasme inaudit, amb una vermellor abrandada. Els partits polítics defensaven ideals concrets i vius, sense enpastifaments de conveniències entre el poble (prescindim, és clar, dels dirigents més o menys ben intencionats). I tota campanya tenia el ressò de les idees i l'efectivitat dels ideals sincerament professats.

I avui, què? ¿On és aquella joventut que s'aplegava en mil mitings a Catalunya per a protestar la política antireligiosa dels governs llavors dits

liberals? ¿On és aquell estol d'homes que a la sortida del míting de les Arenes deixaven rastres de sang del seu cos? ¿On aquelles rengleres de ciutadans que guardaven hores i hores el seu lloc, sense cansament, esperant que els toqués el torn de desfilar pel Passeig de Sant Joan en diada de Solidaritat? ¿On els qui s'abrandaven en un míting i sortien entusiasmats per uns ideals sans i populars?

Per molt que cerquem no en trobarem rastre enlloc. Avui, si volem trobar la nostra joventut, haurem de cercar-la nua de cos i d'ànima per les nostres platges, torrant-se al sol; decandint-se a les darreres notes d'un jazz-band en els Casinos de luxe i de perversió; fent cops de puny en un match qualsevol o devorant quilòmetres i quilòmetres sense cap finalitat més que la de córrer; o bé llegint (en el millor dels casos) novel·les de tota mena i llibres sense control de cap classe i sense pla ni desig de formació. ¿On és la nostra joventut?

Es cert que no tot està podrit a Dinamarca. Encara les nostres Lligues de Perseverança acoblen milers de pits jovençans frisosos d'altíssim ideal i plens de nobles cobejances. Però el poble en conjunt, aquell poble que vèiem fa només que vint anys, harmònic, ple de seny, saturat d'ideals, ¿on és avui?

Potser els ideals hi són encara; no ho neguem pas. Però tan acomodaticis, tan afeblits, tan culturitzats (cultura en el sentit decadent), que no serveixen ja per a generar un poble fort, seriós, respectable per la seva força col·lectiva, per la conseqüència del seu obrar amb el seu pensar. I si aquestes virtuts necessàries no hi són, no cal pas que parlem d'heroisme de cap mena, perquè aquest difícilment es produeix sense cultiu, en una terra sense saó.

Les causes? No les podem escatir avui. La consideració del fet és prou perquè els nostres lectors puguin aixecar-se, en meditació, a les causes del mateix. Causes generals, en gran part; causes nostres, en altra part. Avui fem constar solament que el caràcter s'ha esfumat, sense que això vulgui dir que no sigui possible crear-lo novament. Però quin esforç no suposa aquesta creació!

Memòries d'un cabaler

XII

EN JOAN PALAU I LA PUBILLA ROVIRA

Comencen les relacions

Jo crec que entre l'àvia de can Feliu i la de can Badó sabien gairebé totes les coses. Molt de tard en tard les dues tartanes es trobaven a missa major i llavors la gent de les dues cases es barrejaven, s'encabien les dues àvies a la tartana del matxo més vell i més assenyat i es feia una estona de parada a can Feliu, on, assegudes ambdues àvies a un mateix canapè parlaven de coses passades i coses presents. Jo era llavors una criatura de dotze anys i encara no havia posat interès per la història. Oh si ara hi fos! quin recull faria més florit dels casos verídics que les dues àvies contaven quan no tenien fred i se'ls despertava la llengua amb la farum del rostit que venia de la cuina posada davant per davant de la gana perpètua a què les condenava el metge! Rares vegades elles dues parlaven de parentius. Que s'havien de dir l'una a l'altra si les dues, en aquest ram, sabien tot el que es pot saber! La senyora Pona de can Feliu i la senyora Rosa de can Badó, haurien reconstituït, en cas necessari, les genealogies de totes les cases de la comarca fins cent cinquanta anys enrera i més d'una vegada havia passat de trobar-se obligades en consciència a descobrir algun parentiu ignorat en les amonestacions del diumenge que escoltaven i repassaven religiosament.

Llurs converses, doncs, no podien pendre aquesta direcció per la que en llurs respectives cases tenien tanta afició, si no anaven retreient casos de casaments a què havien assistit o de morts que havien conegut o de projectes que s'havien esbullat, de manera que un hom no solament aprenia les històries passades sinó les que podien haver passat si la història hagués seguit un altre camí.

Així és com jo vaig saber el cas mai vist en el casament d'un cabaler de can Palau amb la pubilla Rovira. Diuen que li costava molt de casar-se a aquesta pubilla que havia ja arribat a vint-i-vuit anys i es trobava ben lliure sense pare ni mare. Que si és per això, que si és per allò... Pel geniòt era, veus-ho aquí. Era pubilla i en feia i els joves que la festejaven aviat li tenien por, com no fos algun poca-solta que només hi era per la bossa i que no passava gaire temps que no fos enviat a passeig. L'àvia de can Feliu per res del món hauria volgut que l'hereu s'hagués casat amb una pubilla i se sabia de cor totes les dites, algunes d'elles més expressives que cultes, amb què solien ésser increpades les pubilles juntament amb les seves consonants les guilles.

Es el cas, doncs, que un cabaler de can Palau va anar a festa major al poble de la pubilla Rovira tres hores més a prop del Montserrat que el del cabaler, ja amb el propòsit de conèixer la pubilla que tenia els seus mateixos anys. Era per la festa

major. A can Rovira s'aplegava el bo i millor dels forasters, es feia gresca i es ballava una mica. Molts d'ells hi eren convidats a dinar i les invitacions les feia la mateixa pubilla en persona. En Joan Palau visità la casa i, com que portava un cognom de vàlua a la comarca i la seva casa pairal era coneguda a vuit hores a la rodona, fou dels convidats a dinar. Ell, però, s'excusà i a cavall de l'euga se'n tornà a casa seva. La pubilla no li havia desplaçat: tenia bon físic i mostrava no cap mal caparró. Cal dir també que a la pubilla li havia interessat la nova coneixença i més que cap altra cosa l'havia intrigada el que no hagués acceptat el dinar, quan per les festes majors tanta i tanta gent es fan convidar per arts de totes menes. Llestia com era, però, ella es va dir: ja tornarà.

En Joan Palau va voler saber el parer de sa mare. Potser entre les dues cases no hi hauria la més forta simpatia; potser la mare coneixia la pubilla i el seu geni; és el cas que es va mostrar molt reservada i va fer al noi algunes observacions.

—Dóna molt que dir el seu caràcter.

—Mare, jo mai m'he barallat amb ningú; si m'hi caso no li haig de cedir ni li haig de pendre cap dret i amb tractes ben justos la justícia serà partidora en cas de desavinença.

—Mira; se li va desfer el casament amb el de can Mata perquè volia que renunciés el cognom per a pendre el de Rovira.

—Això mai, mare: els meus fills s'han de dir Palau com jo.

—Tampoc van acabar bé les relacions amb el de can Garriga perquè no volgué transigir l'antigua qüestió entre les dues famílies.

—Aquí no hi ha tal qüestió.

—Que vols que et digui: una noia que ha tingut tants pretendents...

—És natural; els pretendents hi han estat pels diners i llaç que no porta el nus de l'afecte costa poc d'escórrer.

—I tu li tens afecte?

—L'he vista una sola vegada. Sabeu, mare, que jo no sóc interessat per demés. Si no li poso afecte o si conec que ella no m'en posa a mi, plegarem.

—Mira, doncs tu mateix; ja és una bona casa i fins crec que és una bona noia.

Dos mesos més tard de la primera visita n'hi va haver una altra i el Joan Palau va sorprendre a la pubilla que dava una volta per la hisenda, un dia d'hivern. La pubilla va demanar a En Palau algun consell que ell li pogué donar de coses de tractes amb rabassers i, al despedir-se, ella li va plantejar ben clarament la qüestió de què li havia rebutjat un dinar i li n'havia d'acceptar un altre.

El dinar fou acceptat per al dia del Sant de la pubilla que es deia Encarnació: era el vint-i-cinc de març. Hi hagué demés dos o tres convidats de pura fórmula pel bon dir de la gent. Els joves van parlar llargament de tot. Es van plantejar molts problemes possibles i es van donar les següents solucions: Que En Joan Palau mai per mai faria re-

núncia del seu cognom en obsequi de cap altre per gloriós que fos i que l'Encarnació Rovira mai per mai tindria tal exigència contrària a la dignitat d'un marit.

Que si En Joan Palau es casés amb una pubilla, cosa poc probable, la deixaria que es manegues com volgués de les coses seves i que en qüestions d'interessos fóra un perfecte pubill, però que en les qüestions d'ordre relatives als fills i a les relacions exteriors de la casa tenia el seu criteri i no es deixaria pendre aquest dret, cosa que l'Encarnació Rovira trobà molt natural i molt digna.

A la quarta visita, sota un pomer florit, es digueren les primeres amoretes. Es ben cert que s'estimaven. La pubilla transigí per amor i el cabaler no fou tan exigent com la situació li permetia, també per amor. Els capitols s'arreglaren entre ells dos i el notari, sens intervencions exteriors. El notari va posar en els pactes allò que era just i coherent amb el costum, i els interessats a tot deien amén o més

aviat es feien mútues concessions. En una paraula tot va anar com una seda de tan fi.

La vídua Palau, però, no deixava d'advertir al seu fill:

— Això ara, perquè sou promesos i tot són flors i violes.

— Es clar, mare, i després aquestes flors fructificaran i encara hi haurà més amor veritable i serà més fort el nus.

— Això passa quan no hi ha pubilla entremig però les pubilles... alerta, Joanet, alerta.

— Mare no sóc una criatura, no us preocupeu pas; quan dos s'estimen...

— L'experiència em fa parlar, Joanet; i jo no voldria mai que ningú pogués dir que el Joanet Palau no és ningú a can Rovira, que la pubilla porta les calces...

I ara veurem el que va passar i qui tenia raó.

Es còpia: JORDI ARNAU

El jubileu d'enguany a Montserrat

Molts diaris de la setmana passada publicaren, signat pel Rnd. P. Joan Creixell, l'explicació del bellíssim projecte d'un romiatge de totes les classes socials a Montserrat per a guanyar el jubileu concedit pel Sant Pare Pius XI amb motiu del cinquantè aniversari de la seva ordenació sacerdotal. Aquest pensament ha sortit del cor de la joventut més fervorosa de l'Escola d'aprenents que té oberta a la barriada de Sans (Fernández Duro, 28) la Junta-Patronat de Cultura Obrera.

L'Excm. Sr. Bisbe, en visitar-lo el P. Creixell, acollí la proposició amb tot entusiasme.

Sense que es pugui encara donar un programa definitiu, els organitzadors es proposen que el romiatge sigui únicament una manifestació de devoció i penitència.

I, com sigui que la confessió i comunió han d'anar acompanyades de dejunis, almoines i visites dels altars, pregant per les intencions de la Santa Església, per gràcia de l'Excm. Sr. Bisbe els dejunis quedaran commutats per la penitència de pujar a peu el tros de la carretera de Monistrol a Montserrat i les almoines quedaran substituïdes amb les parts del Rosari que resaran tot pujant la muntanya. Les visites probablement seran tres: a l'ermita de Sant Miquel, a la Santa Cova i a la basílica de Montserrat. Els tres dies de peregrinació seran probablement la diada de Tots Sants, que s'escau en divendres, la de difunts, dissabte, i el diumenge. La quota de tercera classe serà de 15 pessetes pels 300 primers passatges, 17 pels 300 segons i 20 pels altres que s'inscriguin més tard, incloent-hi el passatge, tres dinars i les almoines de la cella i del Papa.

Podran pendre-hi part els pobres, als quals podrà ésser aplicat passatge gratuït i també els malalts: per a aquests hi haurà metges i infermeres.

CATALUNYA SOCIAL desitjaria que tan bell projecte quedés definitivament consolidat i que més tard pogués registrar-lo en les seves columnes com un èxit de la pública pietat popular.

J.

En favor dels boscos

R. D. important

Per fi el Govern ha comprès la necessitat de protegir els boscos contra la gent sense ànima que els destrueixen, i els perills naturals que constantment els amenacen.

El R. D. acordat en el Consell de Ministres de Bilbao té en compte els principals punts de vista que la ciència i l'experiència ensenyen i aconsellen per fer eficaç aquesta protecció.

Una de les coses que considerem més encertades és el camí obert per a establir novament la guarda rural permanent, com també una altra de temporal, i l'organització d'elements de defensa i extinció en els casos de foc.

L'assegurança dels sinistres es declara obligatòria per la riquesa forestal pública, i voluntària per la privada. A més, s'aporten recursos oficials perquè no en faltin mai a l'objecte proposat per aquesta nova disposició.

Aquest R. D. permetrà, altrament, la mobilització de la riquesa forestal, fent-la apta perquè pugui hipotecar-se.

Altres disposicions complementen els fins cabdals d'aquest R. D., el qual desitgem que es millori encara i, sobretot, que es compleixi.

A.

CARTA ENCÍCLICA RERUM NOVARUM DE S. S. LLEÓ XIII

TRADUCCIÓ I PRÒLEG DE J. CIVERA I SORMANI
Preu: 0'75

Als que adquireixen dotze o més exemplars se'ls farà el 30 per cent de descompte.

Del món del treball

La moral del comerç

Bon tenia per a una Setmana Social barcelonina, i ample i llarg com cap més. Quasi pot dir-se que se li veuen els límits.

Els moralistes prou l'han estudiat aquest tema, però els principals interessats que poc en saben!

Entre la generalitat dels comerciants és qüestió corrent que això de la moral no té res a veure amb el comerç. "El comerç és lliure". "El comerç és independent". "El comerç no pot admetre lligams de cap mena". "Amb la moral és impossible la pràctica del comerç", "Mentre hom no robi..." (i per robar s'entén posar la pistola al pit).

Aquestes i altres afirmacions consemblants formen, per dir-ho així, la base normativa del comerç en el terreny moral, la regla del seu lliure funcionament.

I la veritat és que la moral ha d'informar i regir la vida mercantil, mateix que la vida privada i social de l'home.

No hi ha pas dues morals. La moral és una.

Ara bé; l'indole de la professió del comerç no cap dintre les prescripcions restrictes, taxatives, de la moral bàsica, sense que això vulgui dir que no tenen de tenir-se en compte aquestes prescripcions en l'exercici del comerç.

Un tractat casuístic de moral per la vida mercantil és impossible, però tots els actes comercials poden i deuen verificar-se moralment, quan l'esperit del que els practica és netament cristià.

Es fals que aquest esperit cristià impossibiliti i atrofiï la vida del comerç. La moral cristiana deixa ample marge d'activitat i de llibertat a l'exercici d'aquesta professió, sens dubte la més important avui dia, del món del treball. Ço que no permet la moral cristiana és que, a títol d'actes mercantils es saltin totes les barreres i s'atropellin totes les lleis morals, convertint el comerç en una professió de lladres.

Una és la llei moral, però diverses les seves aplicacions.

Es condemnada la usura, però és permesa la prudent redituació. Es condemnada la mentida, però no les ordinàries exageracions de la propaganda comercial.

Es condemnat el guany mercantil quan és en detriment de la justícia, però és permès fins a límits que semblen exagerats quan amb els beneficis fets de moment han de cobrir-se, a més de les despeses ordinàries, les extraordinàries, i prevenir els perills del negoci que una raonada perspicàcia tem o endevina.

Una consciència cristiana troba — gosariem a dir, que instintivament, — el just equilibri del guany en totes les operacions mercantils.

Però, a més, aquesta moral ponderació en l'exercici de l'activitat comercial té, per a formar-se prudentment, la pròpia consciència, l'estudi serè del negoci, l'experiència personal, les lliçons de la realitat, el costum públic i, en últim cas, els bons consells de les persones enteses i, sobretot, la llum superior dels directors de consciències, ilustradíssims i fins vidents sobre aquestes matèries en els grans centres mercantils moderns.

En resum: la moral és una sola i ha de servir-se

en l'exercici del comerç, conforme a les normes divines.

Aquestes normes no destorben el comerç, sinó que el purifiquen i encarrilen.

El que destorba el comerç són els abusos que tenen un nom propi en el Codi Penal...

Es fals que el comerç sigui independent de la religió i fruiï d'una moral laxa, peculiar seva.

No hi ha sinó una sola moral: la Moral cristiana.

Convé moltíssim que aquesta doctrina es propagui arreu, perquè el desenfrè de la codícia i la febre de l'or, junt amb la més escassa ignorància religiosa, estan convertint la professió del comerç en quelcom poc honorable, indigne de les persones bones.

Els carbons d'Astúries

N'hem parlat mantes vegades de la crisi hullera asturiana.

Fonamentalment aquesta crisi és deguda al tractat d'Espanya amb la Gran Bretanya, que obre als carbons anglesos la porta dels nostres mercats amb condicions que els hullers d'Astúries no poden superar. Tot el que no sigui posar la hulla anglesa en un mateix nivell de condicions, almenys, amb l'asturiana, és posar cataplasmes a una pota de fusta. Despeses i temps perduts. Malaguanyats!

I el tractat comercial amb Inglaterra és intangible, perquè d'ell depèn una exportació lleuantina vital que té a la Gran Bretanya el seu principal mercat. De manera que al fons d'aquest conflicte no hi ha més que la sorda lluita d'interessos entre dues regions espanyoles que tenen contraposats interessos impossibles, en aquest cas, d'harmonitzar.

El Govern prou s'esforça a procurar aquesta harmonia, però fins ara no troba sinó palliatius.

De les últimes declaracions que sobre aquest conflicte permanent ha fet el ministre de Foment, senyor comte de Guadalhorce, resulta que millora una mica la situació dels carbons d'Astúries, i que les pèrdues no són tan considerables com es deia. De 156 milions les ha rebaixat a 28. El ministre de Foment segueix estudiant el problema i, pel que es veu, cal confessar que el coneix a fons.

A més, cal tenir present que la crisi del carbó es va fent universal. L'anomenada hulla blanca i el petroli lliuren amb els carbons una lluita a mort.

El ral per tona de carbó extret de les mines d'Astúries concedit pel Govern als obrers hullers per a obres d'il·lustració i de beneficència pròpies seves, que els sindicats socialistes volien cobrar i administrar per sí sols, farà cap a un patronat mixte d'obrers i patrons, presidit pel governador d'Oviedo.

Largo Caballero s'ha passat de *largo* aquesta vegada.

Sindicació Catòlica

Sobre aquest important tema i, en general, respecte l'Acció Social Catòlica, ha publicat, recentment un document normatiu la Congregació romana del Concilio, que dona gran llum sobre el camí que han de seguir els catòlics en aquestes matèries, plenes de dificultats, de tan viu i vital interès d'un temps ençà.

L'extraordinària transcendència obliga a donar compte d'aquest autoritzat document previ un detingut estudi i amb més d'espai del que avui disposem.

Notícies curtes

Els àrbitres de la vaga de cotoners d'Anglaterra han acordat reduir els jornals en un 6 i 1/4 per cent. Els patrons reclamaven el 12'50.

— Els obrers comunistes d'Atenes preparen amb els socialistes que tenen reduïts un dia revolucionari, el primer de setembre. El govern es prepara per a fer-lo fracasar.

— S'ha reproduït la vaga general a Rosario de Santa Fe (Argentina).

— En ben acollida entre els elements industrials i obrers d'Austràlia la substitució dels Consells per Comissions d'Arbitratge. Allí tothom està cansat de les vagues, que tenen arruïnat el país.

— A Mèxic s'implantarà prompte la Llei Federal del Treball.

— En el territori de Quintana (Mèxic) s'ha produït un sagnant combat entre els indis Maias els quals es revoltaren a conseqüència de les condicions de treball que els eren imposades pels contractistes i les forces de policia local. Resultaren alguns morts i nombrosos ferits.

— La vaga cotonera d'Anglaterra ha ocasionat una pèrdua diària d'unes 400.000 lliures esterlines.

— Telegrafien de Calcuta que els obrers en vaga arribaren a 200.000.

— A primer de setembre s'obrirà la matrícula a l'Escola Social de Barcelona (Camerós, 3, pral.).

EL LLIBRE DE LA PARAULA DE DÉU

LA SAGRADA BIBLIA

EL NOU TESTAMENT

VOLUM I

Els Evangelis i Fets dels Apòstols

CONDICIONS DE VENDA

Edició de doble text: llatí i català . . . 8'50 Ptes.
Edició de text llatí sol. 6'— »
Edició de text català sol. 5'— »

Totes aquestes edicions van enquadrades amb finíssim pegamoid, imitació de xagri. Enquadernacions més luxoses de distints preus.

Ha sortit ja el primer volum de la SAGRADA BIBLIA que publica l'«Obra del Sant Evangeli» de FOMENT DE PIETAT

La moral i la moda

A propòsit d'un article

El *Diario de Tarragona* insereix un article titulat *De la moda*, firmat per J. Puig Pujades, la "reproducció" del qual està, gràcies a Déu, "prohibida", segons nota estampada al peu, en el qual es diuen moltes coses que estimem greus i que exigeixen contestació.

La tesi de l'article del senyor Puig és que la moral no té res a veure amb la moda; tesi que defensa no sense enginy i amb certa originalitat i sense cap eufemisme.

Aquesta tesi és l'antítesi de tot el que sobre aquesta delicada matèria ensenyen tots els moralistes cristians, amb els Pontífexs al cap; cosa que suposem no ignora el senyor Puig, ni tampoc el director del *Diario de Tarragona*, que tan lleugerament ha donat acolliment en les seves columnes a l'article del senyor Puig, el qual és un fresquíssim allegat en pro de les fresques modes actuals i de les més fresques que encara el senyor Puig desitja, segons aquest penúltim paràgraf de l'article: "Però si, com afirma Abel Hermant, no hi ha abillament que no menteixi, quanta menys vestimenta hi ha, menys mentida hi trobem."

Paràgraf que va seguit d'aquest altre, el qual ve a ésser un corollari de l'anterior:

"I heu-vos ací per quina raó, a judici de molts, mai les dones no han estat tan ben abillades com avui: perquè mai ho havien estat tan poc."

Suposem que el senyor Puig és un participant fervorós d'aquest "judici", o no hi ha lògica al món.

D'això a proclamar que l'ideal suprem de la moda deuria ésser el nu, no hi ha ni un través de dit.

Si "la història del vestit és la història de la civilització", com s'ha dit autoritzadament, la història del desvestit és la història del salvatgisme. Gairebé ja hi som al salvatgisme. Es una reculada ben patent de la civilització. Cal, només, per a fer-se'n càrrec, passar els ulls per les platges a les hores del bany, i quasibé a totes hores. Semblen habitades per tribus salvatges. L'abillament que en elles s'usa és el que preconitza el senyor Puig: l'última paraula de la moda.

Altrament, el senyor Puig diu unes coses que, si no fessin plorar, farien riure. Diu que "la temeritat de la moda no amenaça directament la virtut". I indirectament, sí? Bo és que ho confessi, *encara que sigui indirectament*, el senyor Puig.

Després el senyor Puig es riu de la pudícia. No calia. Tot l'article ho és una rialla.

Seguidament, i com a conseqüència d'alguns allegats d'antigues modes, que tampoc tenien res de decents (com la dels polissons), el senyor Puig pronuncia aquesta rotunda sentència: "En qüestions de moda no és just barrejar-hi ni el pudor ni la moral." I té raó el senyor Puig: no hi cap la barreja. Vagin amb pudor i amb moral a les noies qui envaeixen, mig despullades, les nostres places i carrers!

En cloure aquestes ratlles ens adonem que en el segon paràgraf de l'article el senyor Puig afirma que els autors i confeccionadors, el mateix que els clients o clientes de les modes, "no són lliures d'escollir. I quan no hi ha ni una aparença de lliure arbitri, la moral ni la religió no tenen vot ni veu". Nego supo-

situm contestem nosaltres. La llibertat d'escollir roman sempre intacta. El que manca és la virtut d'exercir-la. Aquí radica l'esca del pecat.

El *Diario de Tarragona* hauria obrat bé no publicant aquest article, el qual no s'avé gens amb la seva antiga tradició d'honestetat i prudència, i pot fer molt de mal en caps jovenívols esbojarrats, i àdhuc en persones assenyades les quals sempre busquen raons i excuses per a les seves defallences morals, o per a tolerar el que avui dia en el ram de modes és intolerable.

Fa temps que el *Diario de Tarragona* va per viarans perdedors. I fins sembla que tingui l'afany de demostrar-ho donant de tant en tant notes d'un radicalisme ben segle XIX. Es que voldrà ara conrear el *progressisme* retirat per estantís entre la gent de bon gust i de cultura moderna?

Sínodo diocesà

Convocatòria

El nostre venerable i savi Prelat ha publicat un edicte convocant al Sínodo Diocesà el qual ha disposat que es celebri els dies 16, 17 i 18 del pròxim mes d'octubre en la Catedral basílica de Barcelona.

Si la importància religiosa d'aquestes reunions canòniques es manifesta en tot el curs de la història eclesiàstica i l'ha consagrada autènticament el nou Codi de Dret Canònic, la seva transcendència social és evidentíssima, puix que els Sínodes es consagren d'una manera efectiva a les necessitats religioses i morals del poble de la diòcesi on es celebra, a més de consagrar-se eficaçment a les especials necessitats de la clerecia de la mateixa.

Vegi's, per illustrar-nos en tan santa matèria, com comença l'edicte promulgat canònicament pel nostre zelós i estimadíssim Prelat:

"Es prescripció terminant del Codi de Dret Canònic, vigent des del dia de Pentecostès de 1918, que en totes i cada una de les Diòcesis del món catòlic es celebri, almenys cada deu anys, la sèrie d'actes d'indole disciplinar coneguda amb el nom de Sínodo diocesà, en els quals es tracti de tot quant pertany a especials necessitats de la Clerecia i del poble del Bisbat.

Poc abans d'entrar en vigència el Codi el nostre egregi predecessor l'Excm. i Illm. Sr. Dr. D. Enric Reig i Casanova, més tard Cardenal-Arquebisbe de Toledo, disposà la preparació del Sínodo el qual, una vegada finides les greus tasques preliminars, es celebrà en aquesta Santa Església Catedral els dies 19, 20 i 21 de febrer de 1919, les Constitucions del qual, impreses després en volum de tots conegut, vénen d'aleshores regint amb evident benefici de l'eclesiàstica disciplina i indiscutible profit per a l'edificació dels fidels i la salvació de les ànimes."

Després l'edicte historia l'acuradíssima preparació i convoca solemniament les respectables personalitats que hi han de pendre part.

Deure ineludible dels fidels de la diòcesi barcelonina és unir-se cordialment al seu Pastor en avinentesa tan remarcable, demanant a Déu que els sants dissenys del Dr. Miralles esdevinguin esplèndides realitats.

L'escriptor i el públic

Sota aquest títol En Josep M. Capdevila publicava dies enrera un bell article, que reproduïm a continuació:

"Hi ha una manera de parlar al públic que comprèn que tempti molta gent i més els escriptors joves. Es parlar des d'un lloc on la paraula tingui vasta ressonància. "Escriure com Chateaubriand o Lamartine, a la capital del món modern, deia Larra, és escriure per a la humanitat; digne i noble fi de la paraula de l'home que és dita per tal que sigui oïda. Escriure com escrivim a Madrid, és fer una apuntació, és escriure en un llibre de memòries, és realitzar un monòleg desesperador i trist per a un tot sol. Escriure dins Madrid és plorar, és cercar veu sense trobar-ne com en un pesombre violent i atúdor.

Potser hi ha una manera de parlar al públic que encara podria ésser millor que aquesta que Larra s'imagina; i és escriure només per a utilitat immediata d'un lector o d'un públic ben conegut i estimat. La *Introducció a la vida devota* és treta d'un aplec de lletres del Sant dirigides a la seva cosina Lluïsa Duchatel. Mistral escrivia només per la gent de la seva Provença; Bossuet escrivia el seu *Discurs sobre la Història* només que pel Delfí, i els seus sermons i panegírics pels oients de l'església; Joubert escrivia bona partida dels *Pensaments* per Madame de Beaumont; i Larra mateix escriví les seves pàgines millors, amb tota la tristesa que vulgueu, pel seu públic de Madrid.

Aquesta immediatesa dona a la paraula un sentit més íntimament humà; va més de persona a persona; i potser no hi guanyaria res a tenir un públic que s'escampés més vastament. Es el pensament verament útil, el pensament elevat i profund que fa que la paraula perduri entre els homes, i és la inutilitat que fa que es perdi.

Hem de malfiar-nos sempre de les vaguetats. L'escriptor que aspiri a ésser ben humà, que ho sigui amb el seu veí; com l'home que vulgui fer bé l'ha de fer al seu proïsme, i no a una humanitat vaga que, ben mirat, no obliga a res. Aquesta utilitat immediata és la de millor llei; i després, si cal, ja es difon a la humanitat entera.

"Escriure dins Madrid és plorar" deia Larra. I aquesta era justament la seva gràcia. No hauria hagut de plorar gaire si ho hagués parlat de coses ben concretes i de coses que estimava."

Espurnes

A Irlanda han estat notables les festes celebrades pel centenari de l'emancipació catòlica, mitjançant la derogació de les lleis anticatòliques. Es calcula una concurrència de 200.000 persones que assistiren a la processó del Santíssim a Dublín.

* * *

Les autoritats de Nova York castiguen severament els pares i persones encarregades dels nois si sofreixen aquests algun dany per causa de negligència de les persones indicades. Si aquestes disposicions regissin aquí, tindrien de funcionar dia i nit les autoritats correctores.

Comentaris

La campanya dels "piropos"

Sortosament, en la nostra terra hem sentit poc la necessitat d'aquesta campanya. Aquí el dir coses a les dones pel carrer és poc menys que desconegut.

Però tots aquests que diàriament són tancats, especialment a Madrid, per dir impertinències o indecències a les dames i dametes, potser es podrien demanar: i quan s'emprèn la campanya per obtenir que el vestit femení no exciti els homes? Perquè s'ha de convenir en què, si l'excitació parteix del sexe feble, l'atenuació de responsabilitat per l'altra banda és evident. I, llavors, no és veritat que la campanya contra els piropos no és més que la segona part de la campanya que hauria d'empendre's contra la provocació que en si mateix suposa el nu provocatiu de les nostres dones?

Els concursos de bellesa

Constitueixen la trista novetat d'aquest estiu. Arreu se'n convoquen; i fins hem vist una revista gràfica de Madrid que inseria el retrat d'unes despreocupades d'allà, concursants en terra seca, però amb vestit de bany.

I no vol dir res en sentit moral el que aquestes concursants s'hagin deixat retratar poc menys que in puribus, però amb la cara tapada? Probablement aquesta careta és la darrera resta del seu pudor, de quelcom que han perdut per no trobar més, potser...

L'autoritat, tan zelosa en la campanya dels piropos, per a quan guarda les seves atribucions sinó per a impedir vergonyes com aquelles?

Una sort, només, tenim; i és que aquests concursos han adquirit una vulgarització tan enorme en poc temps, que és de creure que la seva mateixa vulgaritat farà adonar a tothom de la seva lletgesa física i moral.

I qui sap si aquest estiu serà el darrer!

Els col·laboradors espontanis

Ningú no pot formar-se idea de l'increment que cada dia prenen aquests col·laboradors. En les redaccions diàriament, sense parar, es reben originals i més originals de ciutadans de casa seva que, de cop i volta, es senten col·laboradors d'un diari, d'una revista, que desitgen escriure, que desitjarien veure el seu nom en lletres de motllo. I és un dolor l'haver de repassar tants originals per acabar... tirant-los al cove.

Bona cosa és que els lectors s'interessin pel seu periòdic. L'ideal ha de consistir en què redactors i lectors formin un sol cos espiritual, una sola ànima col·lectiva. Solament així l'empresa es porta a cap en magnífiques condicions.

Però d'això a escriure, hi va un món de distància. Per a escriure cal saber-ne, cal fer-ho correctament. Els nostres diaris i revistes han arribat a una majoria d'edat que suposa plenitud de facultats, greus responsabilitats, i que no deixa resquicis pels quals

pugui passar un article incorrecte, unes quartilles desdibuixades.

Suggerir idees, donar orientacions per si es creuen aprofitables, molt bé. Escriure, no tant...

Per a escriure cal abans llegir, i llegir molt, i sobretot amb pla, amb mètode, amb desig de formar-se criteri i estil.

De Martorell

ens arriba un prospecte d'un agrupament titulat Telobis Club el qual té per objecte ensenyar a vestir els martorellencs.

Els istius acostumen a ésser fecunds en iniciatives un xic extraordinàries. Però no tant...

Els números còmics, fins ara, hi han entrat poc en els programes de festa major, a casa nostra.

L'estiueig dels homes

Es un veritable suplici. Mengen com poden i on poden; paeixen en condicions semblants. Suen tot el dia traslladant-se d'ací d'allà. Els fums de totes les màquines de tren els són ben coneguts. I, quan han arribat al poble, en el qual hi ha tota incomoditat, tot just s'han lligat les espadenyes, ja arriba l'hora de tornar a pendre l'autòmnibus, d'asseure's novament en el tren... i cap a ciutat altre cop, a estiuejar, a menjar malament, a pair pitjor.

I si anéssim al poble on ells van, trobaríem aquell bé de Déu de mosques, de mosquits, de joves tremprats, de nenes carrinclones, que són l'eix de la colònia estiuenca. I allí s'hi va a divertir el pobre ciutadà aclapat de tota la setmana incòmodament passada a ciutat!

Que n'hi ha de contrasentits en el món! I si no fossin més que els apuntats, encara!

Una sola cosa bona

ens produeix aquesta vida estiuenca de cada any: els extraordinaris de festa major dels periòdics forans.

Fa uns quants anys que no podien mirar-se. Generalment el paper hi era excel·lent, les firmes un xic escollides; però tot aparellat amb mal gust, tot mal atrapaçat.

Però, ara, és de veure el gust exquisit amb què es formen aquests extraordinaris, cadascú dins les seves possibilitats, i més enllà i tot. Era ahir que ens queia a la mà la Revista d'Igualada; abans Diari de Mataró, etc. Quines edicions més superbes en tots sentits! Quin gust més refinat en text, literatura, gravats, presentació tipogràfica!

Hem dit manta vegada que el progrés de la nostra premsa forana és veritablement insospitat fins ara. Avui podem dir que la constància en l'esforç ens ha portat ja a una altura veritablement difícil d'ésser excedida!

Quin goig dona el girar els fulls d'aquests extraordinaris, que ho són de veritat, en tots sentits!

LLIBRES CONTRA EL POBLE

«All i salobre» d'En Josep M. de Sagarra

II I ÚLTIM

En Quimet, en efecte, és seminarista; és, segons el dialecte de l'autor, "*pell per dur sotana*". Aquesta metàfora, poètica i delicada, "*pell*", és típica, i sembla venir dels cercles... filològics on "*una pell*" vol dir una dona, i per extensió sembla que vol dir persona o qualitat. En el *Comte l'Arnau* es parla de "*la pell de Déu*"... Tot això dóna, ja ho veieu, una gran noblesa i elevació al llenguatge! L'estimació de l'autor per aquestes *pells* la tradueix sens dubte la Marí, la seva heroïna, en una idea concreta: "Per la Marí i per moltes xicotes del poble un capellà és un que se la passa bé i viu amb l'esquena dreta, d'una manera vergonyant i poc d'home, fent comèdia, nedant i guardant la roba" (p. 27). Partint d'aquell gel interior de l'obra d'En Sagarra, la fredor irremissible amb què tracta les persones i coses d'Església des dels seminaristes fins als sants, es resol en un judici de covardia i de falsedat. Explora l'autor el pensament de Quimet i vet aquí com funciona: "Els companys de seminari, les sotanes, les ulleres dels mestres, els llibres, les oracions, tot fa pudor de falsedat i de covardia" (p. 3). I el xicot mormola més avall "una oració d'aquestes que s'inventen pels seminaris" (p. 40). Una reticència injuriosa, una insídia vil contra la clerecia, posada en boca d'un pescador, fibla com un cop de tralla (p. 40) i és impossible de copiar.

Ve la descripció del Seminari (pp. 127 i 128) i allà es passa llista del "*ramat en pes dels aspirants a teòleg*... Nois que vénen de dues i de tres hores lluny, amb un bri de fems a l'espardenya i un bri de farigola al nas... Cares inexpressives, atonyinades per la por o per la manca d'esperit. Altres francament brutals i despreocupades... tot plegat fa un conjunt borrós, inexpressiu i inhumà...". "*Les llibertats que es prenen amb exposició de perdre la carrera*" l'autor les sintetitza en una ratlla que és una esquitxada de virus.

Aquella estètica de rebost que gasta En Sagarra li fa jugar una imatgeria de tendeta de comestibles, resolta sempre en fredor impia, fredor sense remei. "Entre els professors i els seminaristes existeix una relació de terra d'escudelles, rasposa, freda i descolorida". "Els primers dies, en la cara dels professors, en les lletres dels llibres, en els llençols de la dispesa i en el cel de Girona hi ha trobat un gust d'oli de fetge de bacallà" (p. 129). El professor de teologia és un "*sant home que viu amb la cúpula del crani plena de sillogismes que li fan tanta il·lusió com si hi tingués dues dotzenes de llangonisses penjades*" (p. 143). Aquest professor "*s'entrega al raonament escolàstic amb golafreria, a l'igual que un afamat davant d'una gran plata d'arròs*".

Trista rialla la que aixequin aquestes caricatures, fetes en clos sagrat. La caricatura rosega el teòleg, però rosega també la teologia. De seguida del sarcasme contra el seminari ve el sarcasme contra la semença i el sembrador. Alterna la grotesca sàtira amb la irreverència, i el senyor Sagarra s'enfila a fer brometa amb Sant Tomàs d'Aquino.

La persistència de les metàfores de cuina i bo-

queria arriba a ésser insultant. A la sala del director del Seminari "*les parets són d'un color de bacallà amb patates*". Allí es mira l'estudiant protagonista en retrat de Sant Tomàs. "El Quimet se l'imagina — al sant — com un gran cerca-raons i un *xerriaire brillantíssim, com el Dragó* (el mariner blasfem i faceciós de la primera part. Veure article anterior), però tot ple de lletra menuda i bon tros fat com uns fideus sense sal" (p. 166). Afegiu-hi que la litografia li dóna un aire "*una mica de liró*". Allà surt al Quimet el record de "*la capella amb la llum agrisada i borrosa de color de congre bullit impregnada d'un tuf de ronyons de be*", i —perdoneu-me, lectors, la fètida transcripció — el record de "*les hores llargues d'estudi amb una llum trista de color d'orins i de gust de febre*", etc. (p. 169). Es en aquesta escena i voltat d'aquestes descripcions, les quals per bé que plàstiques i significatives són les més innocents perquè les altres no es poden transcriure, és aquí, doncs, que l'autor, dissecant les entranyes de Quimet, parla de "*les graelles del fred* que encomanen la temperatura glacial en aquells llocs misteriosos en els quals es formen els sentiments i les idees" (veure l'article anterior).

Si tant de fred li fan venir estudiants i professors, seminari i teologia, estudis i Sant Tomàs, més fred encara li va donar l'acte final i resum del Seminari i la carrera: la santa Missa. Quimet "*guaita el capellà revestit que oficia a l'altar major com un senyor grotesc que fes uns jocs de mans que en compte de distreure fan venir fred a l'espina i gust de sabó a la boca*" (p. 143).

I més fred encara guarda l'autor pels sants. Aquest gel d'En Sagarra per la santedat és una íntima especialitat seva. Hi ha un cos sant a Girona, el gloriós Sant Narcís, bisbe i patró, que la ciutat de l'Onyar i tot Catalunya veneren. Quan En Josep M. de Sagarra va donar al número tercer de *L'Opinió* un *avant-goût* del llibre inserint-hi un capítol amb el rètol *Les pedres de Girona* (febrer 1928) s'aixecà una tempesta dels gironins ofesos pels insults esqueixats i brètols que dedicava a les noies de la ciutat. En publicar ara en volum *All i salobre*, arribat aquest capítol fa constar que ha suprimit algunes coses "a les quals es va donar una interpretació escandalosa" (nota p. 144). Segons En Sagarra l'escàndol està en la interpretació i no en l'objecte. No és escandalosa una obscenitat, per exemple, sinó la reacció i la protesta. És com si diguéssim: el mal no ve de la bala, ve de la pell, la carn i l'os que es trenquen quan passa. Sigui com sigui — i això demostra la utilitat de l'exclamar-se a temps — els afronts contra les gironines no hi són, però hi roman, més dolorosa encara, l'ofensa contra el tresor de Girona: el cos incorrupte del Patró, "*mòmia famosa*" com gosa dir-li En Sagarra.

"Sant Feliu és una església freda i magnífica, l'encens que hi cremen, en arribar al nas fa olor d'èter i de paper d'armènia. Sant Narcís és una de les mòmies que produeixen més impressió." I a seguit la descripció, irreverent, desvergonyida: "Va vestit de teles meravelloses i de pedres de valor, i la gran *pa-perina de la mitra* se li clava entre els ossos del cap.

En definitiva, Sant Narcís és *una relíquia horripilant*" (p. 146).

El cos momificat i ennegrit del pastor màrtir li fa por, al senyor Sagarra, però és curiosa la comparança amb unes altres recents irreverències seves que ha fet en beure les hebdomadàries copes de *L'aperitiu* al bar del *Mirador* (18 juliol últim). Allí, el qui no estima els sants negres, no li agraden tampoc daurats i pintats, fins troba que és irreverent, tal com ho trobava el seu confrare Feliu Elias... i una mica el senyor Rovira i Virgili. Fan de bon juxtaposar els escarafalls d'En Sagarra davant del ços autèntic millenari, i ço que escrivia fa dos mesos parlant de "l'etiqueta dels sants" referint-se a "la forma que tenen de guardar els sants (?) per a presentar-se als altars", la qual "depèn dels graus d'imbecilitat d'aquests artistes grotescos que fan estàtues de sants... daurades i maquillades. Es tristíssim pels pobres sants haver d'aparèixer continuament als ulls dels mortals amb un lliri posat a l'espatlla en forma de fusell (?) amb un cercol de llauna clavat a la nuca, duent tota mena d'estris impossibles" (?) i fent-los tenir "mirada d'enze". Què han de fer, doncs, els sants? un hom es demana, com han de "presentar-se als ulls dels mortals?". La solució sembla suggerir-la el mateix autor en una altra copeta d'*aperitiu* que seguia l'anterior, quan diu que les Onze Mil Verges dalt del cel *es maquillen amb carmí les galtes i amb blau cendra els ulls i canten "blues", etc.* Aquesta delicadesa l'autor de *Judit* i de *l'Assassinat de la moral* me la dedicava a mi, que acostumo a dir "grans inconveniències grotesques i troglodítiques". A veure, que calculi En Sagarra quan es mori, qui serà, o *quines seran*, les qui el sortiran a rebre.

El senyor Just Cabot qui damunt del mateix *Mirador* (14 febrer 1929) es felicitava de què hagués sortit de l'estadi primari i encongit i trobessin avui dia editors les traduccions de Voltaire i de Tolstoi, i en trobés *All i salobre*, diu que molt fàcilment pot provar-se la innocuïtat d'aquest llibre, "la seva manca absoluta de perversió". Ens permetem discrepar del parer del redactor de l'hebdomadari, qui té a En Sagarra per amic personal i estimadíssim, segons allí mateix advera. El pecat d'aquest llibre és molt més greu que la llibertat del llenguatge, únic defecte que el senyor Cabot hi troba.

Ja vaig dir en l'article precedent que l'abisme més pregon que obre aquesta novella al pas del lector no és, per molt que ho sigui, el de l'obsenitat, ni el de la mateixa irreverència, sinó que és l'abisme definitiu de l'ànima, en la catàstrofe absoluta de tota fe, caritat i esperança. I aquest caiguda del protagonista en l'avenc de les negrors sense redempció ni misericòrdia, en el qual avenc li faran tard o d'hora companyia tots els altres personatges de la ficció, que vibren tots en un mateix odi i una mateixa bestialitat sense contrapartida, aquesta caiguda és l'exemple vertiginós que ha de fer rodar el cap a tants d'inconscients o d'indefensos, a les mans dels quals van o aniran a parar aquelles pàgines pastades amb un ferment de suïcidi.

La metafísica i la moral del protagonista d'*All i salobre* són la dissolució total, el nihilisme d'esperit. "Se li presenta — al Quimet — *un món sense esperances ni compensacions*" (p. 141). "Li agrada enfonsar-se dintre d'aquest aiguacuit negre i pudent del pessimisme vulgar" (p. 141). "A tots els reclaus de la seva ànima s'hi fa *una herbeta descolorida i*

canalla" (p. 153). "Les nafres de la seva ànima, unes nafres que no s'assequen mai i van produint un pus barrejat de desig i covardia" (p. 170).

I la destinació final de l'ànima desesperada del protagonista, la situa el mateix autor dins del carrer sense sortida, de les seves pròpies idees generals i sentiments. "El Destí sorneguer va gratant la medulla [aquesta paraula de significacions tan àrdues i compromeses, quantes centes de vegades la repeteix En Sagarra en el curs del seu llibre?]; quan la bena cau dels ulls ja no hi ha medulla, ni ànima, ni res" (p. 225). "Tota l'esperança és en una corda ti-vant posada en la mà. Hi ha un moment que ens adonem de la corda que ens aguanta; la corda és feta d'ombres, el cànem no existeix, i els ganivets us claven trenta cinc ganivetades" (p. 225).

El pessimisme cruel, l'escepticisme més horrible travessa de cap a cap aquest llibre, des de les "gotes calentes i greixoses que embrutaven el pensament" del xicot, des d'aquell "aiguardent tèrbol que li ofegava el cor", de les pàgines 14 i 33, fins als "pensaments de vinagre en un cadell de dinou anys" de la pàgina 229.

A quants cadells de dinou anys faran coïssor al cervell i al cor aquests pensaments de vinagre! Per acabar, ja sabem que En Sagarra accepta que l'ànima infeliç d'En Quimet, la seva criatura intel·lectual, "deu estar condemnada a les penes eternes de l'infern", on pateix "el càstig llepissós, gris, infamant, una cosa sense suc ni bruc (?) com la seva primavera martiritzada" (p. 232 i última).

Més enllà de la tomba, per En Sagarra, hi ha un infern, però de cel no n'hi ha, ni hi pot haver, perquè ja veieu com tracta els sants. El camí de l'infern En Sagarra el mostra, i no en veu d'altre, i l'eixampla i obre als peus del lector les verticals drecceres. El camí del cel el fa impossible: hi amuntega muntanyes de glaç. El Seminari, camí dels qui l'ensenyen al poble, el desacredita i el fa inhabitable. La pedagogia del seu llibre (i la de la seva obra literària sencera) és aquesta cuina freda, aquestes escombraries d'una estètica cansada i d'una moral avorrida, que tenen una síntesi en la desesperada imatge de *les graelles del fred*. Aquest gel central d'En Sagarra li cristallitza en aquella lírica de la vulgaritat, de *vieux marcheur* las, pessimista, que pretén distreure el seu tedi projectant en l'univers la seva descomposta decrepitud. Respirar l'aire d'una cambra li fa l'efecte "d'un esmorzar de cues de tabac i de mitjons sargits", parla de l'"escarola verda del pensament", de "l'aigua del mar que s'adorm com la salsa greixosa d'un guisat de l'altre món", del sol de desembre que "té gust de sopa de carabassa" i de l'aspecte de la noia, que... "té gust de celluloide mastegat". És l'estètica del fàstic i la náusea.

Però aquest gel, en l'esfera de la moral, essent el fred l'absència de l'amor, és la zona mortal de l'odi. L'odi universal de cadascú contra tot, contra tothom i contra si mateix. En Sagarra odia els seus propis personatges i és cruel contra ells, i els fa odiosos als seus lectors. I als seus lectors, que són els seus germans de poble i de pàtria, En Josep Maria de Sagarra els projecta dins de l'ànima i dels sentits més íntims i del cor i les entranyes, el corrent frigorífic que congela tota vida i mata tota escalfor i deixa el cos, i l'ànima!, amb l'esgarriosa preparació anatòmica d'un cadàver.

R. RUCABADO

Vida de Sant Joan M.ª Bta. Vianney

(Rector d'Ars)

IV

Un cop bandejats del poder els elements revolucionaris, el primer cònsol es va convèncer que la seva obra no tindria cap eficàcia si els ciutadans creients no podien lliurar-se a les pràctiques religioses.

L'Església va poder novament exercir damunt el poble la seva influència benefactora. Els fidels varen poder aixoplugar-se sota el seu mantell protector. Aquest fet s'esqueia el mes d'abril de 1802.

El Rector de la parròquia de Dardilly, va obrir les portes del temple clausurat. Joan Maria, en veure el restabliment de les solemnitats litúrgiques, va sentir un goig inefable.

Moltes de vegades, de lluny estant, contemplava amb delectança el campanar de l'església parroquial i s'agenollava damunt l'herba quan les campanes tocaven a oració.

A la nit, quan planava un gran silenci damunt els camps, llegia els Evangelis. Passava la nit meditant la vida de Jesús. El seu germà Francesc, que dormia en la mateixa cambra, ho digué a la seva mare; i aquesta prohibí al seu fill que passés la nit en vetlla. Els que treballen, digué, necessiten repòs.

Joan Maria, volia ésser sacerdot. Segurament, en aquella hora de pau i de silenci, en què els camps i les muntanyes dormen sota el brill de les estrelles, va sentir la veu de Déu que el cridava al sacerdoci.

Quan Déu ens crida no hi ha cap força humana en aquella hora de pau i de silenci, en què els murs ni les reixes poden empresonar la nostra ànima. Ens anem deseiuint a poc a poc de totes les coses mundanes i no abellim altra cosa que posar la nostra vida a les mans de Déu. Planyem aquells que han estat cridats i no poden seguir les petjades de Jesús!

Joan Maria, amb llàgrimes als ulls, digué a la seva mare que tenia fam de salvar ànimes. Deixeu-me consagrar la meua vida a Déu. Si la seva bona mare li havia esbrossat el camí de la perfecció cristiana, ¿per què havia d'estranyar que volgués viure únicament per Déu? No és gaire difícil convèncer una mare. Calia, però, obtenir el consentiment del pare. Aquest s'oposà que el seu fill seguís la carrera eclesiàstica perquè coneixia admirablement els treballs del camp.

Joan Maria, es va sotmetre resignadament a la voluntat del seu pare. No eixí dels seus llavis ni una paraula de blasme. La flama roent de l'amor dixi cremava dintre el seu pit, però mai no va voler posar de manifest l'enúig que li causava no poder satisfer els desigs nobilíssims de la seva ànima.

El Rvnd. Balley, Rector d'Ecully, tenint en compte les necessitats d'aquells moments, fundà una escola d'aspirants al sacerdoci. En saber-ho, Joan Maria va alçar els ulls al cel, com si hagués vist brillar damunt les tenebres del pessimisme un raig d'esperança.

La seva mare mai no l'havia desencoratjat. Els

fruits més dolços i més cobejats, li diria, són els més difícils d'abastar. Ella fou la que va obtenir el consentiment del pare. Les despeses, li digué, seran poc crescudes perquè viurà a casa d'una tia meua.

La bona mare de Joan Maria es dirigí a Ecully per tal de visitar el Rvnd. Balley. L'acompanyà la seva germana Margarida. Aquella santa dona no desitjava altra cosa que satisfer els desigs del seu fill. En trobar-se davant del Rvnd. Balley, el seu cor batega fortament. Anava a decidir-se l'esdevenidor de Joan Maria. El meu fill, digué, vol ésser sacerdot. És virtuós i intel·ligent. El reverend Balley, creient sens dubte que es tractava d'un jove vulgar, respongué: No puc admetre cap més alumne, perquè estic molt ocupat. Insistí la mare; fou endebades. La pobra dona retornà a Dardilly amb el cor trossejat. No podia capir com era possible que es neguessin a admetre el seu fill.

El marit de Caterina, germana de Joan Maria, féu una visita al Rvnd. Balley. Aquest digué novament que no podia admetre'l.

— Estic segur — exclamà — que si el vegéssiu no el refusariu.

— Que vingui, si la visita ha de plaure a la família.

Joan Maria es presentà acompanyat de la seva mare a la casa del Rvnd. Balley. Aquest en veure'l va adonar-se de seguida que no era un jove vulgar. Els seus ulls clars revelaven la llum que portava dintre. Després de conversar una estona amb ell li digué:

— Estigueu tranquil: jo faré tot el que pugui per vós.

Al cap de pocs dies abandonà la casa dels pares per a dirigir-se a Ecully, a viure amb la seva tia Margarida Humbert. El Rvnd. Balley el va rebre amb els braços oberts. Joan Maria, podia ja veure realitzats els seus somnis.

Tot el que tenia ho donava als pobres. Un dia donà a un captaire unes sabates noves que li havia comprat el seu pare, i es dirigia a Dardilly descalç. Sovint repartia als pobres els diners que li donaven.

No permetia mai que la seva tia li donés menes agradables. Per a dinar no volia altra cosa que un plat de sopes.

Quan es trobava a classe amb els seus companys d'estudi, sofria horriblement. Mai no s'havia preocupat de la seva formació intel·lectual. En la seva ànima hi havia molta de llum, però en la seva intel·ligència planaven les tenebres. Si havia passat vint anys ajupit damunt els terrossos, sense cultivar la intel·ligència, ¿com era possible que es pogués sotmetre als treballs intel·lectuals? Els seus companys de classe, que eren molt més joves, es befaven d'ell. Si no coneixia la gramàtica francesa ¿com era possible que pogués lliurar-se a l'estudi de la sintaxi llatina?

A la nit estudiava mentre els seus companys es lliuraven al repòs. Abans d'obrir el llibre, demanava l'auxili de l'Esperit Sant. L'endemà, en arribar a classe, no es recordava absolutament de res. L'estudi de la gramàtica llatina era una veri-

table tortura. Li era impossible aprendre les declinacions.

Joan Maria va veure com a poc a poc s'anava esfondrant el palau de les seves il·lusions. El seu esperit travessà una crisi profunda. Davant seu veia els camps amarats de pau del seu poble i enyorà la placidesa de la seva vida camperola. Les boires del dubte envaïren el seu esperit. No serveixes, va pensar, per una missió tan alta.

No hem de creure que s'apagués la flama de l'amor diví que brillava en el seu pit. Si volia tornar a rependre les tasques del camp, era per un excés d'humilitat.

Quan el Rvnd. Balley va conèixer la seva incertitud li digué:

— És que desisteixes de salvar ànimes?

Aquesta observació va bastar perquè s'esvaïssin les denses tenebres del dubte.

Era impossible que deixés de satisfer els desigs que tenia de salvar els pecadors! El dimoni, que pretenia espaventar-lo amb la fantasma de la por, fou vençut.

Els seus propòsits eren fermes, però la seva intel·ligència seguí entenebrida. Perquè Déu es compadís d'ell, es dirigí a peu al santuari de la Louvèze, que es troba a uns cent quilòmetres d'Ecully. Com és natural, el cansament i la fam varen obligar-lo, com els rodacamins, a tustar les portes de les masies. Els camperols, en veure aquell jove tan macilent i empolegat, el varen pendre per un vagabund; i en compte d'oferir-li un bocí de pa i un rajolí de vi, l'esguardaven amb menyspreu. El pobre Joan Maria portava un bastó a la mà dreta i en l'altra un rosari. Captava com els peregrins i el prenien per un malfactor!

Quina ànima més franciscana! Segurament cada vegada que els camperols malfiats l'ofenien amb paraules feridores, pensaria amb la definició que el nostre Pare Sant Francesc va fer a fra Lleó de la veritable alegria.

A la nit va haver de dormir sota el brill de les estrelles. No va trobar ni una bona ànima que el deixés aixoplugar sota teulada. Es va ajeure com un vagabund damunt l'herba dels camps.

Els homes mundans, si no obtenen de seguida el que volen, es desencoratgen i fins de vegades blasfemen; en canvi els enamorats de Crist caminen amb el cor ple de pau pel camí del dolor, esperant resignadament que Déu escolti els seus clams.

Joan Maria arribà al santuari i es va agenollar humilment davant el sepulcre de Sant Francesc de Regis. Li va demanar amb llàgrimes als ulls que donés llum a la seva intel·ligència, perquè fos apte per a lliurar-se a l'estudi del llatí.

Es va confessar amb un Pare jesuïta, i aquest li digué que en compte de tornar a Ecully demanant almoïna, que fes caritat als pobres.

El viatge de retorn el va fer també a peu, però donava una almoïna a tots els pobres que trobava.

Li plaïa tant afavorir els pobres, que més tard digué que experimentà una alegria més gran donant almoïna que no pas demanant-la.

En aquell viatge, Joan Maria es va adonar que al món hi havia molta gent que no es podia pastar el nostre pa de cada dia, i va estimar els pobres amb una gran tendresa.

Propaguem la moral

Avui la moralitat no és pas necessària, avui cal que tinguem llibertat d'obrar; no havem d'ésser esclaus d'una doctrina que uns homes d'idees minses i limitades i d'escassa intel·ligència imposen a una ja passada societat fanàtica i crèdula. Cadascú que obri com pugui o com millor li convingui. Aquell que digui que el món és una indecència, que no miri, i, el que vulgui influenciar amb les seves idees morals i plenes de fantasies, que s'aparti de la moderna societat i vagi a exercir el seu ministeri moralitzador a aquells pobles incultes els habitants dels quals no tenen les idees i aspiracions que que duu en si la moderna cultura i civilització.

Aquestes són, poc més o menys, les paraules que es repeteixen a cada moment i entre els intellectuals, car els homes savis i d'idees avançades, els iniciadors del progrés mal entès, són els qui més escampen aquestes falses teories.

Però ara preguntem: la moral és contrària al progrés i a la cultura? No és la moral, tan bescantada pels que la desconeixen o no volen conèixer-la, la que ens dona aquella llibertat que cerca l'home?

Si la moral paralitza la cultura d'un poble; si la moral és esclavitud i no llibertat, apartem-nos tots d'ella, foragitem-la de la nostra societat; fem el que ella no ens deixa fer, escoltem les passions i els vicis. Però si la moral no impedeix el progrés, si la moral no priva la llibertat, per què — preguntem — per què hem de ser immorals?

Un fet ben real ens demostra a cada pas quin és l'home més lliure, el moral o l'immoral. Un home que malversi el patrimoni dels pares, el menjar dels fills, entre el plaer, el vici i la disbauxa, no és esclau d'aquells vicis que el dominen i que no pot deixar?

Per ventura la dona que es dedica a la vida llicenciosa i immoral, no és també esclava d'aquells vicis que li roben la felicitat de la dona bona, de la dona esposa i de la dona mare?

En canvi, hom veu, si no vol tancar voluntàriament els ulls a la veritat, que aquella dona i aquell home que viuen conformes a la moral predicada per Déu, no són víctimes d'aquells vicis i passions insanes que fa sers esclaus de la carn? Són ells, tot amb tot, qui han de viure lluitant constantment contra els defectes que descobreixen en la baixesa de la seva ànima.

Els qui viuen segons els preceptes morals — els preceptes de la moral cristiana — els qui saben transformar un vici en una virtut, els qui no són esclaus de cap passió viuen lliures, tenen llibertat, car poden fer d'ells el que millor els sembli ja que el pecat — fill de la immoralitat — no els domina l'esperit ni la carn. Per això la seva vida no és desgraciada, car viuen la vida amb aquella felicitat màxima que en el món es pot gaudir.

Que la moral no és obstacle per al progrés també ens ho demostren fets naturals. No hi ha hagut i hi ha encara grans escriptors, músics, pintors, homes savis en art i ciència que per viure la vida senzilla que predica la moral cristiana, l'Església Catòlica els proclama sants i els mortals cerquen en ells el bé espiritual i temporal? No han estat també homes morals que vivien en convents els qui guar-

daren el saber que es perdía entre els homes immorals i viciosos, per a després fer-lo conèixer a les generacions futures?

Es que avui estem tan cecs, que confonem la pèrdua de la moral en la dona i en l'home amb l'adquisició de la cultura? El que la dona vagi com va i faci el què fa, no vol dir que progressem, sinó que es demostra on arriba l'espiritualitat de demà. Es que fer la dona lleugera i desimbolta, com es pretén, no vol dir que ella sigui la guia i l'educadora de la humanitat que ha de fer arribar fins

aquell nivell que també enduta per la immoralitat, ha deixat.

La moral, aquella moral que hem de fer conèixer a tots, no vol deixar el poble sense cultura, sinó que aquesta cultura la vol fer arribar a totes les intelligències per a encaminar-les cap un camí més recte i noble del que ara seguim.

Siguem morals, fem conèixer la moral i farem una bona obra, i el nostre poble ens agrairà la labor que haurem fet entre les burles i els escarnis.

MONTSERRATINA

De *El Debate*:

La prehistoria de Montserrat

El monasterio de Montserrat es ahora un tema de actualidad. Pudiera decirse que todos los visitantes de la Exposición de Barcelona van allá a gozar de las bellezas naturales y espirituales que le brinda la sin par montaña, que es el corazón y el centro moral del pueblo catalán. Montserrat es un compendio de maravillas de todo orden. La han cantado los poetas, los literatos han descrito sus leyendas y tradiciones y los sabios han estudiado sus tesoros. La geología, la paleontología, la geogenia, la botánica y la entomología han sido investigadas con esmero por nacionales y extranjeros. Los monjes desempolvan infolios y legajos e inician el movimiento litúrgico; otros, como el padre Ubach, dedican sus actividades a los estudios bíblicos y orientales o se esfuerzan, con el padre Albareda, en reconstituir la historia gloriosa de la famosa abadía. Se exhuman las obras místicas y ascéticas de los monjes del siglo xvi, entre las que destacan el "Ejercitatorio de la vida espiritual", del venerable padre García de Cisneros, que influyó los Ejercicios de San Ignacio.

Quedaba un hueco en la historia general de Montserrat. Si en la santa montaña se edificó un templo en época romana era de suponer que en tiempos pretéritos la había habitado el hombre. A ello se prestaba su situación aislada, que influyó los Ejercicios de San Ignacio. Quedaba un hueco en la historia general de Montserrat. Si en la santa montaña se edificó un templo en época romana era de suponer que en tiempos pretéritos la había habitado el hombre. A ello se prestaba su situación aislada, que influyó los Ejercicios de San Ignacio. Quedaba un hueco en la historia general de Montserrat. Si en la santa montaña se edificó un templo en época romana era de suponer que en tiempos pretéritos la había habitado el hombre. A ello se prestaba su situación aislada, que influyó los Ejercicios de San Ignacio.

Los vasos, de superficie lisa y pulimentada, se relacionan con los de los yacimientos catalanes, del neolítico y del eneolítico, pertenecientes a la llamada "cultura de Almería", por tener en esta zona su origen y desde allí se ha extendido por Levante, infiltrándose incluso por la Meseta.

La cerámica, decorada, puede dividirse en dos grupos. En uno de ellos se utilizaron para la ornamentación cordones de barro con huellas digitales o rayas incisas, hechas con punzones. El otro constituye la no-

vedad más saliente de la prehistoria del Montserrat. Son vasos, que por la gran variedad de formas y ornamentación, pueden situarse al lado de los vasos más bellos creados por los talleres cerámicos, sincrónicos de otros países. Ordinariamente son de forma esférica con cuello alto o con los bordes ligeramente vueltos. Muchos llevan dos asas. El decorado, que ocupa buena parte de la superficie del cacharro son líneas ondulantes, fajas paralelas, meandros o enrejillados, hechos cuando el barro estaba fresco, con los dientes de la concha del "cardio" o del "pectunculus", que tuvieron que ir a buscar aquellas primitivas ceramistas a orillas del Mediterráneo. Decimos ceramistas, pues está comprobado que la alfarería primitiva fué oficio exclusivo de las mujeres. Incluso en los yacimientos se han recogido varias conchas de "pectunculus", algunas convertidas en brazaletes.

Los investigadores de la prehistoria del Montserrat, en la espléndida monografía, editada en el mismo monasterio con lujo extraordinario y con una serie asombrosa de ilustraciones, después de comparar los resultados de las excavaciones de la montaña santa con las de las cuevas catalanas, llegan a la conclusión de que las cuevas del Montserrat pertenecen a una cultura nueva, la "cultura monserratina", pues la ornamentación de los vasos es algo peculiar y distinto de cuanto se conocía hasta entonces. Claro está que sería más conveniente sustituir al término "cultura", tan mal empleado en Prehistoria como en Etnografía, por el de "civilización". De todas maneras puede decirse que uno de los caracteres que sirven para distinguir dos culturas o dos civilizaciones, es el presentarse con arte y decoración diferentes.

Después del eneolítico o de la Edad del Cobre, se habitaron las cuevas de Collbató en las épocas de Hallstatt y en la ibérica. De la primera se han hallado trozos de cerámica de los mismos tipos del poblado de Marles y de la necrópolis de can Missert, de Tarrasa. Más abundantes eran los fragmentos de ánforas hechas a torno, y los de pequeños vasos de barro gris y de paredes finas, uno de los cuales tenía rayas pintadas de rojo. Con éstos hay que relacionar la cerámica helenística y una fíbula de bronce decorada con dos cabezas de animales, que corresponde al segundo período de La Tène.

El turista, al contemplar todo lo aparecido en las excavaciones, en el Museo de Montserrat, no podrá menos de aplaudir la cultura de la Comunidad benedictina, que no ha vacilado en gastos, ni en esfuerzos para completar el estudio de la montaña. Este hecho no es excepción, pues la cultura europea nació en las abadías benedictinas y en ellas se acogió con amor y comprensión todo cuanto significa Arte y Ciencia.

JOSÉ PÉREZ DE BARRADAS

TEMES DE LA SETMANA

El Consell de Ministres de Bilbao no defraudà l'expectació de la gent que llegeixen els diaris de cap a peus. Fou un Consell dels que en diuen administratius. Molts expedients i molta firma, i alguns projectes per a donar-hi to. De tot el que es va tractar en dit Consell interessa especialment el que fa referència a la riquesa forestal. Dels monopolis del suro i de la llet, dels quals algú ha parlat recentment, res. El de la llet fóra un desastre nacional. Tanta gent que en viu de la venda de llet i... de l'aigua amb què es bateja!

Han continuat entretenant a la premsa els temes d'estiu. Romanones, és a dir, el seu últim llibre, dóna peu a entretinguts i ameníssims treballs periodístics. Salvant l'enorme, la insuperable distància, que va de Sant Agustí a Romanones, quelcom en el llibre de l'entremaliat comte recorda les celeberrimes confessions del bisbe d'Hipona. Surt ben fotografiat Romanones en les seves pàgines i, amb ell, tota la política infecta del vell règim. Ni que l'hi dictés, en descriure'l, el mateix Primo de Rivera!

Altres temes estiuencs és el dels Estats Units d'Europa, la gran pensada de Briand. Sobre aquest tema s'han dit moltes i bones coses, però, abans de pensar-hi, Europa té de fer una altra gran bugada. Hi ha molta roba bruta per a rentar, i molta per a cosir i recosir. A Espanya, com a passatemps d'estiu, no és mal tema aquest dels Estats Units d'Europa.

El de la futura Constitució és un tema d'estiu que durarà, segurament, tot l'hivern i, naturalment, la tardor que s'apropa. *La Epoca* no el deixa mai de la ploma. No pot fer-se amb la idea de què la Constitució canoviana no sigui immortal. I el cert és que al poc temps de promulgar-se la Constitució del 76 ja la feriren de mort els seus mateixos padrins.

Un altre tema, però un xic més seriós i, per tant, menys comú, és el tema financer-econòmic. La pesseta ha millorat un xic, però segueix malalta. El Govern vira la nau de la Hisenda cap els mars pacífics de la normalitat i del seny, però amb poca decisió; i fins que hi arribi i obri com cal, seguirà malalta la pesseta, a la qual convenen els aires clars i nets dels grans horitzons de la sinceritat i de l'estalvi...

* * *

La Conferència de La Haia ha estat l'obsessió d'Europa durant tres setmanes. Ja suposem assabentats de la seva angoixosa i laberíntica història els nostres lectors i del final que ha tingut la Conferència.

El mapa diplomàtic d'Europa n'ha sortit profundament pertorbat.

Els Estats Units han presenciat l'espectacle de La Haia amb mal dissimulada complaença. I com es

deuen riure ara dels flamants Estats Units d'Europa preconitzats per Briand!

Alemanya ha sortit enfortida, tant com debilitada França, de la Conferència de La Haia. Les seves repercussions en la pròxima reunió a Ginebra, de la Societat de Nacions, es faran sentir segurament encara que tots els diplomàtics allí congregats s'esforcin a llimar caires i a pintar caretes.

Decididament la Gran Bretanya ha romput les amarres que la tenien subjecta a França i navega per les seves pels mars lliures. Ara bé: Anglaterra no pot gallejar gaire, perquè el pla de desarmament patrocinat per Hoover i treballat per Dawes és el *finis* històric de la supremacia naval anglesa.

Aquest esdeveniment, més porp del que hom tal volta pensa, és una de les conseqüències fatals de la Gran Guerra. Per aixafar la Germània es convidaren els Estats Units, i ara aquests van cobrant-se els capitals i correatges que deixen arruïnades les nacions a les quals serviren tan esplèndidament.

El resultat primer de la Gran Guerra ha estat l'hegemonia econòmica dels Estats Units. L'hegemonia política en serà la conseqüència. I caldrà que no s'inventin societats i aliances per a oposar-s'hi per què aleshores el món civilitzat retornaria al caos.

Afortunadament el seny anglès trobarà l'equilibri just per a sortejar aquesta crisi definitiva del seu poderiu naval i per adaptar-se a la nova situació política internacional.

Déu pega sense bastó, i la conducta secular d'Anglaterra aterrant les nacions que li feien nosa, tindrà ara la seva contrapartida...

El fracàs del sionisme a Palestina i del protectorat d'Anglaterra sobre la Terra Santa, és una altra de les grans contrarietats que està sofrint la nació anglesa. Ara veurem si el gabinet treballista sabrà resoldre amb justícia el delicat i sagnant conflicte allí plantejat. La població indígena, àrab en la seva immensa majoria, avorreix els jueus, no vol jueus, sobretot els qui, de totes les parts del món, s'han enviat allí per a reconstituir l'antic regne d'Israel i burlar-se de Nostre Senyor Jesucrist, que aquest és el motiu principal d'aquest projecte apadrinat per la maçoneria i el judaisme mundials i per Anglaterra, amb un esperit semblant...

I els jueus només serveixen per explotar els pobles on s'estableixen, i el poble àrab no vol deixar-se explotar, ni permetrà que el privin, ni que sigui indemnitzant-lo, de la terra que ha fecundat de segles amb esgotadores suors.

I en això rau el conflicte que ja costa, en pocs dies, milers de víctimes, i posa en perill de conflagració dos noms terribles: l'Islam i l'Israelisme.

J.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Noticiari

Espanya

La Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis la qual, ultra el caràcter de Caixa General d'Estalvis, ostenta el de Col·laboradora de l'Institut Nacional de Previsió i Delegada de la Caixa Central de Crèdit Marítim per a totes les províncies de Catalunya i Balears — intervenint també en el Règim Oficial de Mutualitats Escolars, dependent del Ministeri d'Instrucció pública i Belles Arts —, acaba d'ésser declarada col·laboradora social del Ministeri del Treball i Previsió, confiant-li, per tant, el pagament dels subsidis reconeguts per l'Estat als beneficiaris de famílies nombroses.

—Ha quedat constituït el Consell Consultiu de la novella entitat "Els Amics de l'Art Vell" per respectables personalitats de la nostra terra, com els senyors Francesc Cambó, Mn. Josep Gudiol, Francesc Martorell, Francesc Maspons, Rafel Patxot, Lluís Plandiura, Eduard Toda, Ferran Valls i Tàberner, etc.

En el Comitè de Direcció figuren, entre altres, els senyors P. Bosch Gimpera, Jeroni Martorell, Albert Bernis, Mn. Manuel Trens, etc.

Cada dia es reben adhesions de nous socis tots ells prestigiosos i ben coneguts.

Es porten a cap activament els treballs preparatoris per a la consolidació de l'església romànica del segle XI de Sant Ponç de Corbera, la qual té la volta i una paret esquerdades, i de la font de Sant Bernat de la Plaça Major de Santes Creus, que, com és sabut, està malmesa, amb la figura del Sant sense cap.

Parlant de fonts malmeses, tal volta caldria pensar en la que s'està fent malbé — tan formosa com és! — a la típica plaça del Rei.

—La Caixa oficial creada pel "Foment de la petita propietat" té intriguada a molta gent que no en té un coneixement prou clar. Segons el Reglament que porta oportunament la *Gaceta*, aquesta Caixa, establerta el 4 d'agost de l'any passat i que ja funciona, té per objecte..., però serà millor que ho diguem per a major exactitud en llenguatge oficial:

"La Caja para el fomento de la pequeña propiedad tiene por objeto exclusivo el servicio de anticipos y auxilios financieros, encomendados al Estado por la legislación sobre casas baratas, económicas, militares y de funcionarios, y sobre la acción social agraria, así como también los servicios financieros para los fines sociales análogos que en lo porvenir se le confíen.

"La Caja para el fomento de la pequeña propiedad es una entidad administrativa, autónoma, de carácter público, que tiene personalidad propia y toda la capacidad jurídica necesaria para realizar su misión."

—A la veïna població de Tiana se inaugurarà la "Llar Social de Salut", construïda per la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis dedicada a la seva obra de les colònies socials i infantils, com la de l'Àngel de la Guarda, que anyalment organitza la Caixa. S'utilitzarà també per les colònies socials

que va a propulsar l'esmentada institució, la primera de les quals quedarà instal·lada al nou edifici el dia de la seva inauguració.

En les colònies socials rebran assistència, mitjançant una mòdica retribució, les noies de 12 a 20 anys que s'inscriguin a l'efecte i siguin admeses per la direcció de la Caixa. L'estada s'atendrà a base de quinzenes, a l'objecte que les aprenentes, dependents, funcionàries, etc., puguin passar a la colònia el període de llurs vacances. Es faran càrrec de les colònies les Religioses Franciscanes dels Sagrats Cors de Jesús i Maria.

Transcorregut l'estiu la "Llar Social de Salut" estarà destinada a nenes i noies delicades de salut o convalescents de malalties no contagioses, les quals estaran també convenientment ateses, mitjançant les condicions que es donaran a la secretaria d'Institucions Filials de la Caixa de Pensions (Via Layetana, número 56, A.), tots els dies feiners, d'onze a dotze del matí.

L'acció social benèfica que va desenrotllant la C. P. V. A. és verament admirable tant per la seva extensió com per l'encert que demostra.

—La Diputació de Biscaia ha acordat fer un préstec de 771.900 pessetes a la Cooperativa de Cases Barates de l'Associació d'Empleats d'allí.

—Ha estat donada la Gran Creu del Mèrit Civil Agrícola al duc de Peñaranda del Duero que dirigeix personalment una gran finca seva, prop de Càceres, dotant-la de tots els medis moderns d'exploració i tractant els colons i jornalers patriarcalment, als quals ensenya tots els avenços més pràctics per al millor conreu de les terres.

La seva esposa, Marquesa de Villaviciosa, l'ajuda en l'obra de les escoles i de la catequesi.

—El Servei Nacional de Crèdit Agrícola ha concedit al Sindicat Catòlic Agrícola de Zanroles (Aragó) un crèdit d'un milió de pesetes per a comprar la devesa de Valdemimbra i parcel·lar-la entre els seus socis, que passaran de colons a propietaris.

—A Pamplona ha tingut un gran èxit l'homenatge a la Vellesa. Hi prengueren part totes les autoritats i el poble pamplonès. També hi assistí el President de l'Institut Nacional de Previsió.

—Ha començat a Saragossa la construcció de les dues barriades de cases barates per a la Cooperativa de C. B. pels Empleats.

—En una notable conferència donada al Centre diocesà d'Oviedo sobre la qüestió hullera pel director de les Hulleres de Turon, senyor Rafel Riego, va defensar decididament la mecanització d'aquesta indústria.

—A San Sebastian ha fracassat un concurs femení de bellesa que comptava amb la cooperació de molts elements esquerrans. L'autoritat eclesiàstica el prohibí i la premsa catòlica la secundà eficaçment.

—Sota el fecund impuls de l'eminentíssim Cardenal Segura es prepara la celebració de la Setmana sacerdotal de Consiliaris d'obres religioses i socials. El temari és un savi resum dels problemes contemporanis que més preocupen els homes pensadors.

—Fora de nostra terra, els jornals que guanyen els obrers del camp en aquest temps de la recol·lecció, no responen al dur treball que comporta ni a les necessitats ineludibles d'una família obrera regular.

Estranger

El cens oficial de la població, a Itàlia, passa de 41 milions d'habitants. Amb cent anys ha duplicat el nombre.

—Diuen de Roma:

Alguns modistos estan confeccionant activament els models d'una moda femenina italiana, la qual serà propagada arreu del país.

Els modistos fugen d'adaptar o copiar els models estrangers i fan combinacions completament originals, adaptades a les especials circumstàncies del gust modern.

—El restabliment del regne jueu a Palestina va resultant un espantós fracàs en tots conceptes. Els jueus necessiten pobles cristians per a viure, explotant-los. Jueus amb jueus no suren. Tots s'empobreixen.

—El Cardenal Vicari de Roma ha publicat un decret pels establiments docents religiosos, de noies, disposant l'estricta compliment de les normes, sobre la decència en el vestir, promulgades per la Sagrada Congregació de Religioses a iniciativa del mateix Papa. Les alumnes hauran de subjectar-se a les normes alludides, o abandonar els Collegis, encara que en pateixin els interessos econòmics d'aquests.

—El ministre de Transports de la Gran Bretanya ha publicat el nou reglament contra els sorolls eixoradors que fan els vehicles de tracció a la via pública. Les transgressions seran castigades severament.

Quelcom semblant fa falta a Barcelona.

—El Cardenal Van-Rossum inaugurarà pròximament la Catedral de Reikjavik, capital d'Islàndia.

—A un tribunal de Londres dues dones advocades es picaren les crestes en un fort debat jurídic del qual era heroi un carreter que havia pegat a la seva muller. Guanyà la causa la defensora del pe-gaire, cosa que va fer riure molt.

—El govern del Reich projecta reduir l'import de la subvenció als obrers sense feina, perquè es veu dificultat d'arranjar la qüestió de les reparacions.

—Els socialistes alemanys han aprovat l'emprèstit de 500 milions de marcs amb condicions molt beneficïoses pels capitalistes.

—La Federació d'Associacions de Filatures de cotó, de Manchester, en vista de la vaga dels obrers carregadors d'Oldhaw, amenaça amb un *lock-out* que posaria al carrer a més de 200.000 obrers. Per ara es va evitant tan greu conflicte.

—Mussolini defensa amb tot llinatge de medis la natalitat. Aquests dies s'ha publicat a Itàlia una Circular governativa obligant severament tots els metges que denunciïn encontinent els casos d'avortament, que no són pocs per desgràcia.

Aquesta plaga també la sofreixen altres països, com el nostre...

—El partit laborista anglès es nega a ajudar els comunistes en les properes eleccions. El govern anglès segueix implacable la seva política contra els obrers comunistes que sols es sostenen pels recursos que els trameten els Soviets.

Bloc d'anunciant

Els bons amics nostres que amb l'anunci contribueixen a la difusió de la nostra revista, han de merèixer les simpaties dels nostres subscriptors i lectors en general que coincideixen amb el nostre ideari. Ens plau publicar a continuació el nom dels nostres anunciant, per tal que els nostres amics els recordin quan hagin d'adquirir algun dels articles que ofereixen al públic.

Heus els ací:

ACADEMIA COTS:

Av. Portal de l'Angel, 38.

ACCESSORIS D'AUTOMOBILS:

Service Station. Aragó, 272.

AGENCIA D'ASSUMPTES ADMINISTRATIUS:

Josep Cardús. Balmes, 16, pral.

AUTOMOBILS:

Còrsega, 293.

BICICLETES:

R. Serra. Rbla. Catalunya, 106.

BRONZES D'ART:

Biosca i Botey. R. Catalunya, 129.

CAMISERIA:

Salvador Rubert. Aribau, 30 i
Avinguda Portal de l'Angel, 13.

CIMENT ARTIFICIAL:

Josep Fradera. Ronda Universi-
dad, 31.

COMPANYIA DE SEGURS FERROVIARIS, MARITIMS I INCENDIS:

"La Constància", Ronda Univer-
sitat, 4.

CORRETGES:

Manuel Blasi. Passeig de Sant
Joan, 13.

DROGUERIA I PERFUMERIA:

Pallejà i Bonmatí, S. L. Claris, 57.

ELECTRICITAT:

Antoni Alió. Laietana, 67.

GANIVETERIA:

Josep Roca. Plaça del Pi, 3, en-
front de l'església.

GRAMOFONS:

Cèsar Vicente. P. de Gràcia, 4.
Guillem Puig. Pelai, 14.

MATERIAL FOTOGRAFIC:

Vda. Enric Riba. Rda. Universi-
tat, 37.

MATERIAL PER A COBERTES:

Uralita, S. A.

MOBLES:

Còrsega, 394.

MODES:

M. Estera de Galera. Rbla. de
Catalunya, 7.

MODISTA:

R. Puigdomènec. Diagonal, 452.

NEUMATICS:

"Bergougnan". Rambla de Cata-
lunya, 76.

NEUMATICS (venda i reparació)

Casa Vallespi. R. Catalunya, 118.

NOVETATS PER A SENYORA:

"El Centro". Rda. de Sant Pere, 5.

OBJECTES D'ESCRITORI:

Bazar Balmes. M. Bofarull. Bal-
mes, 52.

OLIS PER A AUTO:

"Autol". Laietana, 7.

PASTES PER A SOPA:

Antiga "Casa Figueras". Rambla
de Sant Josep, 11.

PINTORS DECORADORS:

Vilaró i Valls. Corts, 604.

RADIO:

Codina i Farriol. Balmes, 126.

REPARACIO D'AUTOMOBILS:

Tallers Balmes. Balmes, 76. Juli
Klugg.

SABATERIA:

Calçats Minerva, S. A. Laietana,
núm. 30.
Casa Creus. Aribau, 24.

SASTRERIES:

Rambla Catalunya, 12, 1.^a
(Especialitat en vestits per a nens.)
Ramon Beleta. Av. del Portal de
l'Angel, 35.

SEGURS D'AUTOMOBILS:

"Omnia". Rda. Universitat, 15, 2.^a

XARXES I FILS PER A LA PESCA:

Fills de Gabriel Julià, Bruch, 7.

ATENES A.G.

PROVENÇA, 157 - BARCELONA

COL·LECCIÓ BRITÀNIA

BIBLIOTECA ENCICLOPÈDICA DE DIVULGACIÓ

Acaba de publicar-se:

LAS RELIGIONES DE LA HUMANIDAD

pel Rnd. P. C. C. MARTINDALE, S. J.

AQUEST llibre presenta, en visió ràpida i brillant, els caràcters essencials i el procés històric de les religions de la humanitat. El seu autor, l'il·lustre jesuïta P. Martindale, una de les figures més eminents del pensament catòlic contemporani, posseeix una indiscutible autoritat en el conjunt de les disciplines indispensables per a l'estudi històric de les religions.

Després d'examinar els innumerables mètodes d'investigació adoptats per les diverses escoles, fins arribar a la tendència integralista (històrico-cultural) de Gräbner i Ankermann, l'autor estudia les religions dels pobles anomenats "primitius"; les de l'Extrem Orient, començant per la Índia; les de Pèrsia, Babilònia, Assíria, Síria i Egipte; consagra diversos capítols als pobles nòrdics; analitza extensament les creences i filosofies de Grècia i Roma; i tracta en últim terme de la religió hebrea, del Cristianisme i de l'Islam.

Aquest Manual és valuosíssim pel cúmul de fets, dades, referències i comentaris reunits en les seves pàgines. En llegir-les, hom troba gairebé inconcebible l'esforç de concentració amb què l'autor ha assolit una tal densitat, sense perjudici d'una màxima claredat i d'una extraordinària vivesa expositiva.

*Un volum d'elegant presentació,
amb coberta a dues tintes: Ptes. 2*

SERVICE STATION

PRIMERA ESTACIÓ AMERICANA A ESPANYA

JOSEP MANZANARES

La casa més important en gasolina, petroli, neumàtics, cambres, olis, grasses, accessoris, eines, ferreteria i tot quant pertany a l'automòbil.

VENDA A L'ENGRÓS I DETALL

GARATGE I TALLERS:

Carrers Sepúlveda, 148-150
Villarreal, 35
Florida Blanca, 121
Telèfon 31510

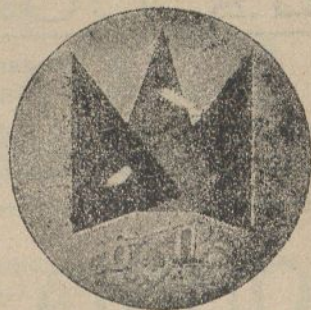
CASA CENTRAL:

Carrer Aragó, 272
Passeig de Gràcia, 45
Telèfon 11550

MAGATZEMS:

Consell de Cent, 421

SUCURSAL:

Esplugues de Llobregat:
Carrer Laureano Miró, 59
Encreuament de les carre-
teres de Madrid i Cornellà

BARCELONA

LES GRANS INDUSTRIES

FABRICA DE XARXES
I FILS RETORTS
PER A LA PESCA

FILLS DE GABRIEL JULIÀ

Bruch, n.º 7 - Telèfon 11422
(Entre Trafalgar i Ronda)

BARCELONA

Companyia Trasatlàntica
VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

RAPID
DIRECTE { Espanya-Nova York
9 expedicions a l'any
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
12 expedicions a l'any
LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
16 expedicions a l'any
 > Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
11 expedicions a l'any
 > Mediterrani a Fernando Póo
12 expedicions a l'any
 > a Filipines
3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-
telefonía. - Orquestra. - Capella, etc., etc.Per informes, a les Agències de la Companyia
en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.RAMBLA DE CATALUNYA, 118
AUTOMATIC 73493

PROPIETARIS DE COTXES

25 % D'ESTALVI TROBAREU VISITANT LA
CASA BALLESPÍRecanviutatge i reparació de neumàtics
i cambres.

Venda de neumàtics i cambres.

Stock de neumàtics d'ocasió i recanviutatge
al 40 % de nous.

Acumuladors Peto Royal Ford.

OLIS "ATLANTIC"

Descomptes especials als que manifestin ser
lleïdors de "Catalunya Social"

LA CONSTÀNCIACOMPANYIA ANÒNIMA
FUNDADA EL 1906Segurs ferroviaris en general. — Especials "Paquets"
Segurs marítims. — Segurs d'incendis

RONDA UNIVERSITAT, 4 — Telèfon 20648 — BARCELONA

OMNIA, S. A.**Companyia de segurs del
Reial Automòbil Club d'Espanya**

OFICINA PRINCIPAL:

Comte de Peñalver, núm. 24 - MADRID

SUBDIRECCIÓ A CATALUNYA:

Ronda Universitat, 15, 2.ª - Telèf. 16974

Aquesta Companyia cobreix els riscos dels cotxes automòbils.

Dany i pèrdua del cotxe

Per topada, incendi, parat o corrent. Per robatori consumat o intent de robatori Per acte mal intencionat de tercera persona Per accidents o incendi durant el transport

Responsabilitat civil

Per accidents o incendis causats pel cotxe assegurat a tercers persones, a la propietat o animals pertanyents a dites tercers persones.

Tot això en una sola pòlissa combinada, que val per tota l'Europa i rescindible en qualsevol moment.

ANTONI ALBO

Via Laietana, 67 - Telèfon 16201

BARCELONAMaterial elèctric de totes classes
Instal·lacions i Reparacions
Taller - Ràdio

Aquesta casa té l'exclusiva de venda d'uns petits aparells aplicables al corrent altern de 125 volts, per a substituir les xinxetes i llums d'oli, en les habitacions, capelles i altres llocs on es necessita llum constant, amb consum escassament de 2 cèntims en 24 hores

Demaneu demostracions!

Via Laietana, 67**B I C I C L E T E S**marca **WILLIAM***Qualitat. - Presentació. - Bon preu*marca **B. F. B.** de nostra fabricació*Lo millor de lo millor***AL COMPTAT I A TERMINIS
ACCESSORIS - REPARACIONS**Antiga casa Borrás - **R. Serra** - *Rbla. Catalunya, 106*
(cantonada al Passatge de la Concepció)**R. PUIGDOMENECH**

Confeccions per a senyora i nenes

Diagonal, 452 / **BARCELONA**

Acadèmia Cots

Direcció general: Av. Portal de l'Angel, 38—BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Telèfon 18953 A.-Apartat 782

SUCURSALS: MADRID, Av. Conde Peñalver, 7; LLEYDA, Estereria, 10; MANRESA, Angel Guimerà, 32
REUS, Arrabal Robuster, 23; MATARÓ, Riera, 59; BADALONA, Carme, 52 bis.

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

FABRICA DE PASTES ALIMENTICIES

ANTIGA CASA FIGUERAS

FUNDADA EN 1820

Rambla de Sant Josep, 11.—BARCELONA

Unicorde

Nou tipus. Qualitat i presentació

URALITA

EL MILLOR MATERIAL PER A COBERTES

GARATGE I TALLERS "BALMES"

JULI KLUG

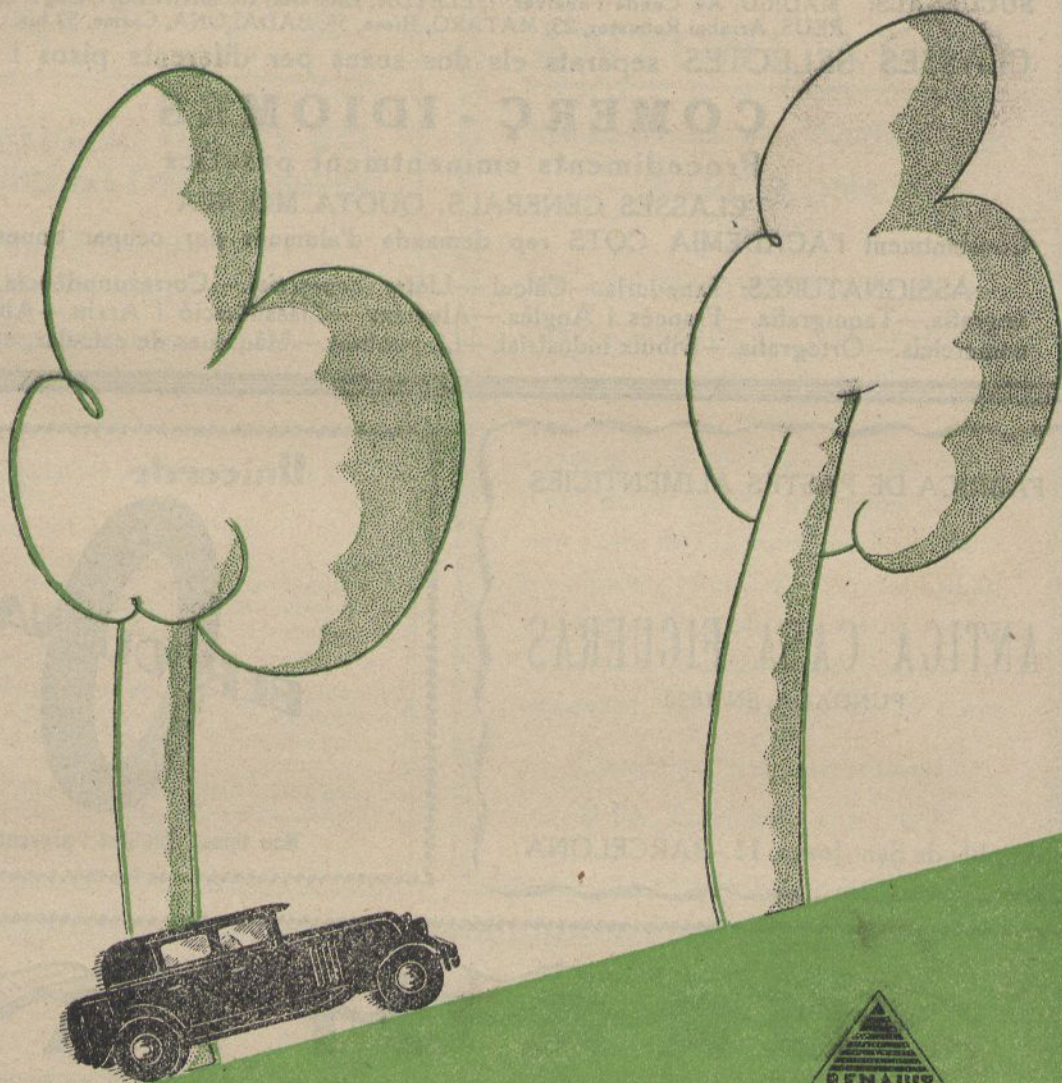
BALMES, 76 (entre Aragó i València). - TELEFON 75941

AJUSTATGE I REPARACIÓ — PREUS LIMITATS I MÀXIM
RENDIMENT EN LES REPARACIONS — STOCK ELÈCTRIC
PER A INSTAL·LACIONS, MAGNETOS, BOBINATS, ETC.

JA SOU SUBSCRIPTORS

DE

CATALUNYA SOCIAL?

E. PUJO
córcega 293
a. alfonso XIII 405

renault